

Deutsch-Ukrainische
Industrie- und Handelskammer
Німецько-Українська
промислово-торговельна палата

Legal Update

УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ СКАСУВАВ ГОСПОДАРСЬКИЙ КОДЕКС

Комітет з питань права інформує, як ця новина вплине на діяльність іноземних (в тому числі німецьких) інвесторів в Україні.

ФАКТИ ПРО ЗАКОН

[Закон 4196-IX](#), повна назва якого "Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб", є важливою віхою у правовому розвитку України. Закон був прийнятий 9 січня 2025 року і набув чинності 28 лютого 2025 року, але більшість його положень будуть введені в дію лише 28 серпня 2025 року.

ІСТОРІЯ ПИТАННЯ

Україна має Цивільний кодекс (ЦК) та Господарський кодекс (ГК), які були прийняті 16 січня 2003 року. Ці Кодекси були покликані задовольнити різні правові потреби приватних осіб та компаній:

■ **Цивільний кодекс (ЦК):** Регулює загальні питання цивільного права, включаючи цивільні права та обов'язки, договори, власність, інтелектуальну власність та спадкове право; забезпечує правове регулювання для юридичних та фізичних осіб.

■ **Господарський кодекс (ГК):** Зосереджується на конкретних аспектах господарського права, таких як діяльність підприємств та їх об'єднань, господарські договори та антимонопольне законодавство.

Однак існуюче регулювання часто піддавалося критиці, оскільки обидва кодекси частково дублюють один одного і по-різному вирішують схожі питання. Це призводило до плутанини та правової невизначеності, особливо для компаній, що працюють в обох галузях права.

Кілька спроб скасувати ГК зазнали невдачі в минулому, поки ця остання спроба не стала успішною.

ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ЗАКОНОМ 4196-IX

Найважливішими змінами є

- Скасування ГК з 28 серпня 2025 року
- Запровадження нового закону для регулювання господарської діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань протягом перехідного періоду (3 роки).
- Внесення змін до ЦК та інших законів з метою уникнення правового вакууму після скасування ГК та уточнення положень законодавства, наприклад, більш точне визначення обов'язків та відповідальності посадових осіб у ЦК, правил корпоративного управління та інші зміни.

Важливим аспектом цього закону є регулювання діяльності українських компаній, які існують у застарілих організаційно-правових формах (наприклад, "приватне підприємство", "дочірнє підприємство" або "іноземне підприємство"), які не передбачені ЦК і існування яких ґрунтується на нормах ГК. Цим компаніям буде надано перехідний період (3 роки) для перетворення в підприємства з стандартною організаційно-правовою формою, наприклад такі як товариства з обмеженою відповідальністю. Перехідний період забезпечить таким підприємствам час для адаптації до нових законодавчих вимог. Також буде заборонено створювати нові юридичні особи в цих застарілих організаційних формах.

Для новоствореного підприємства- правонаступника є чинними документи дозвільного характеру, дозволи, ліцензії, сертифікати, декларації, погодження, повідомлення тощо (протягом строку, на який вони видані).

З 28 серпня 2025 року Закон України "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю" (Закон про ТОВ) застосовуватиметься до

Deutsch-Ukrainische
Industrie- und Handelskammer
Німецько-Українська
промислово-торговельна палата

підприємств у застарілих формах, якщо відповідні правовідносини не врегульовані їхніми статутами та іншими законами.

Якщо протягом перехідного періоду не буде прийнято рішення про перетворення, то з 28 серпня 2028 року до таких підприємств застосовуватимуться положення Закону про ТОВ. Статuti таких підприємств у частині, що суперечить Закону про ТОВ, є недійсними.

Одже, навіть якщо і немає прямого обов'язку для приватних компаній в застарілій організаційно-правовій формі перетворитися на ТОВ, з практичної точки зору їм буде складно продовжувати існувати в старій формі.

Крім того, державні та комунальні підприємства - подібно до приватних підприємств - також мають бути перетворені на товариства в стандартній організаційно-правовій формі, хоча і з деякими особливостями та більшим примусом.

ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИТОРІВ

Ці зміни є важливими для іноземних інвесторів, особливо німецьких, оскільки вони побачать прозору правову базу, яка відповідає організаційно-правовим формам, популярним у Німеччині. Така стандартизація може зміцнити довіру німецьких інвесторів та підвищити їхню готовність інвестувати в українську економіку.

НЕОБХІДНІСТЬ ПОДАЛЬШИХ ДІЙ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИТОРІВ

Іноземним інвесторам, які мають дочірні компанії в застарілих організаційно-правових формах ("приватне підприємство", "дочірнє підприємство" або "іноземне підприємство", які часто засновувались в 1990-х роках), необхідно буде здійснити низку дій.

Протягом перехідного періоду з 28 серпня 2025 року по 28 серпня 2028 року необхідно вжити наступних заходів:

- Приведення статутів та внутрішніх положень підприємств у відповідність до Закону 4196-IX. До моменту приведення у відповідність вони застосовуються у частині, що не суперечить закону.
- Рекомендується перетворення підприємств у застарілих організаційно-правових формах на ТОВ.

Комітет з питань права АНК Ukraine активно підтримує цю реформу. Модернізація законодавства демонструє прагнення законодавців покращити бізнес-середовище в Україні та підкреслює важливість сучасної правової бази для майбутніх інвестицій. Прийняття Закону 4196-IX є важливим кроком на шляху до більш ефективної правової системи в Україні.

АЛЕСЯ ПАВЛИНСЬКА
ГОЛОВА КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ПРАВА
BUSINESS LAWYER
HOGAN LOVELLS FRANKFURT